

Nr 117.

Av herr **Bengtsson** i Norup, *om anslag till understöd åt svenska skolan i Kina.*

Genom Kungl. Maj:ts resolution av 24 november 1923 har den till Kikungshan, provinsen Honan, förlagda svenska skolan i Kina på av skolans föreståndare filosofie licentiat David Olsson gjord och av kungl. skolöverstyrelsen tillstyrkt framställning tillerkänts realskoleexamensrätt under en tid av tre år, räknad från och med läsåret 1923—1924.

Denna skola, som äges av en i Sverige grundad förening, kallad Andelsföreningen svenska skolan i Kina, vars styrelse utser medlemmarna, nio till antalet, av skolans styrelse i Kina, är sålunda genom denna resolution ställd på i huvudsak samma plan som en del enskilda läroanstalter i Sverige.

I nära anslutning till den gjorda framställningen om medgivande av realskoleexamensrätt för svenska skolan i Kina har nämnda andelsförening i skrivelse av den 12 sistlidne november till regeringen ingivit ansökan om ett statsbidrag till denna numera av staten erkända läroanstalt beräknat till 7,000 kronor per år i och för bedrivande av skolans verksamhet.

Skolstyrelsen har i utlåtande av den 3 december 1923 efter en särdeles villig motivering hemställt att under budgetåret 1924—25 måtte svenska skolan i Kina beredas ett statsunderstöd av sagda belopp att utgå under de villkor och enligt de bestämmelser, som Kungl. Maj:t kan finna lämpligt att fastställa.

Då i detta ärende jämväl infordrat utlåtande från statskontoret först kunnat inkomma under innevarande år vid en tidpunkt, då arbetet å statsverkspropositionen redan förelåg avslutat, och då denna i och för sig icke särdeles stora anslagsfråga torde ur vägande synpunkter finnas förtjänt av beaktande, lär det ej kunna anses obefogat att i motionsväg bringa densamma under riksdagens prövning.

Såsom av ovanberörda handlingar framgår, har kungl. skolöverstyrelsen, förutom på de till densamma ingivna skolredogörelserna, i väsentliga delar byggt sin värdesättning av skolan, dess arbete och förutsättningarna för detta arbetes bedrivande på yttrande av professor Knut B. Westman, vilken på anmodan av skolöverstyrelsen under 12—16 maj 1923 verkställt inspektion vid svenska skolan i Kina, och av minister David Bergström, vilken jämväl besökt skolan och under åren 1920—1922 på skolstyrelsens anhållan fungerat som skolans inspektor.

I den utförliga inspektionsberättelsen, som av professor Westman avgivits,

lämnas ingående redogörelse för skolan, dess förläggning och uppgift, dess lokaler, dess lärare och undervisning, dess skolhem, arbete för karaktärsfostran m. m.

Professor Westmans den 28 maj 1923 dagtecknade inspektionsberättelse slutar med följande ord:

»Inom andelsföreningen svenska skolan i Kina förberedes f. n. en ansökan om statsunderstöd till skolan. Det synes mig, att en sådan ansökan kan tillstyrkas, då den kan väl motiveras såväl genom skolans betydelsefulla uppgift som genom dess redan ådagalagda förmåga att fylla densamma.

Förvisso befinner sig skolan ännu på ett begynnelsestadium. Men förvärvandet av den nu befintliga lärarestaben ävensom det nu beslutade bygget beteckna två viktiga steg framåt till höjande och konsoliderande av dess arbete. Vinnes under den närmaste tiden rätten att förrätta realskoleexamen och eventuellt också statsunderstöd, blir detta en mycket avsevärd faktor i skolans vidare utveckling. Och man torde då med tillförsikt kunna betrakta dess framtida ställning och möjlighet att fylla sin betydelsefulla uppgift som betryggad.»

I det yttrande av den 14 augusti 1923, som minister Bergström på anmodan ingivit till skolöverstyrelsen, har denne, jämte sitt vitsordande av det nitiska, goda och förtjänstfulla arbete, som skolans styrelse och dess lärarekår i sitt kall nedlagt, särskilt understrukit betydelsen av att elever från denna skola kunna beräknas bliva Sverige och svenska intressen till icke ringa gagn på grund av den kunskap och färdighet de från barnsben äga i kinesiska språket och vilken kunskap och färdighet de genom den svenska skolans försorg kunna få ytterligare befästad och utvecklad.

Det är nämligen så att i denna skola, där undervisningsspråket är svenska och där engelska är det först inträdande främmande språket på undervisningsschemat, såsom andra främmande språk ingår tyska *eller* kinesiska, ettdera språket obligatoriskt med början i 4:e klassen. Härigenom öppnar sig bland annat utsikt för svensk handel och industri att vid fortsatt arbete på Kina kunna för detta arbete vinna och tillvarataga lämpliga unga svenskar, utgångna från denna skola, vilka äga det stora företrädet som en tidigt förvärvat kunskap i kinesiska språket och förtrogenhet med de kinesiska förhållandena skänka.

Till vad som nu framhållits i avseende å själva skolan och dess undervisning bör fogas, att den andelsförening, som äger skolan och genom skolans styrelse och lärarekår bedriver dess verksamhet, hittills ensam bestritt alla därmed förenade kostnader såsom lärarelöner, uppförande och reparation av byggnader samt i övrigt allt vad till undervisningen och dess skötsel hör. Föräldrarna bekosta barnens resor och deras direkta underhåll i skolhemmet. Terminsavgifter i skolan ha endast betalats av ett fåtal elever. Nybyggnaderna för skolan och skolhemmet, vilka planlagts av andelsföreningen, hava krävt och komma att kräva betydande kostnader.

Med hänsyn härtill och då denna för svenska barn avsedda skola och den vid densamma bedrivna undervisningen från behörigt sakkunnigt håll erkänts vara förtjänt av ekonomiskt understöd från statens sida, lärer det få anses lämpligt, att ett skäligt statsanslag nu beviljas för detta ändamål från och med det år, varunder den realskolexamensrätt som blivit skolan tillerkänd inträder.

Såsom kungl. skolöverstyrelsen i sitt utlåtande i ämnet framhållit, åtnjuta redan vissa läroanstalter i utlandet understöd från svenska statens sida i form av anslag till särskild svensk undervisning åt svenska barn. För svenska skolan i Kina, vilken, på grund av den stora svårigheten att icke säga ogörligheten för barnens föräldrar att från ett så avlägset land och på det tidiga skolstadium som nu är i fråga sända dem för skolgång till Sverige, fått till uppgift att fullt och helt föra sina lärjungar fram från den första förberedande klassen till realskoleexamen, lärer sålunda fullt fog få anses föreligga för en framställning i syfte att främja detta undervisningsbehov, och bör för skolans understödjande ett skäligt anslag från statens sida beviljas.

Jag hemställer för den skull,

att ett statsunderstöd av 7,000 kronor måtte beviljas svenska skolan i Kina att under budgetåret 1924—1925 utgå under de villkor och enligt de bestämmelser Kungl. Maj:ts regering finner lämpligt fastställa.

Stockholm den 18 januari 1924.

Sv. Bengtsson
i Norup.
